

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ

Προσφυγή υπ' αριθμόν 47444/09

Ελένη ΚΑΓΚΑΛΗ

κατά της Ελλάδος

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα.

**Service des Traductions du Ministère des Affaires Étrangères de la
République Hellénique, Athènes.**

Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζον την 25^η Αυγούστου 2015 σε τμήμα συντιθέμενο από τους δικαστές :

Mirjana Lazarova Trajkovska *Πρόεδρο,*

Λίνο - Αλέξανδρο Σισιλιανο

Skenija Turkovic *Δικαστές και*

André Wampach *Γραμματέας Τμήματος*

Λαμβάνοντας υπ' όψιν την προαναφερομένη προσφυγή, η οποία κατατέθηκε την 14^η Αυγούστου 2009

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από την εναγομένη Κυβέρνηση και αυτές που υποβλήθηκαν σε απάντηση από την ενάγουσα

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο εκδίδει την ακόλουθη απόφαση

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1.- Η προσφεύγουσα, κα Ελένη ΚΑΓΚΑΛΗ, είναι Ελληνίδα υπήκοος, γεννηθείσα το 1935, κάτοικος Βαρβάσαινας Ηλείας. Εκπροσωπήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου από τους Λ. ΠΑΝΟΥΣΗ και Α. ΠΑΝΟΥΣΗ, Δικηγόρους Αθηνών

2.- Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους πληρεξουσίους της κα Φ. ΔΕΔΟΥΣΗ, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κ. Δ. ΚΑΛΟΓΗΡΟ, Δικαστικό Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ

3.- Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως εκτίθενται από τους διαδίκους, δύνανται να συνοψισθούν ως ακολούθως :

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα.

Service des Traductions du Ministère des Affaires Étrangères de la République Hellénique, Athènes.

Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens.

4.- Την 16^η Ιουνίου 1995, η προσφεύγουσα καταθέτει ενώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνών αγωγή αποζημιώσεως κατά του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αθηνών, όπου εργαζόταν ως καθαρίστρια.

5.- Την 16^η Ιουλίου 1999, το Δικαστήριο απέρριψε την αγωγή της προσφεύγουσας (υπ' αριθμ. 2023/1999 απόφαση).

6.- Την 23^η Αυγούστου 1999, η προσφεύγουσα άσκησε έφεση κατά της εν λόγω αποφάσεως.

7.- Την 16^η Μαΐου 2000, το Εφετείο Αθηνών εξαφάνισε την εκκαλουμένη απόφαση και έκανε μερικώς δεκτή την αγωγή της προσφεύγουσας (υπ' αριθμ. 4060/2000 απόφαση). Ασκήθηκαν δύο αναρέσεις κατά της αποφάσεως αυτής

1.- Αίτηση αναιρέσεως του Νοσοκομείου

8.- Την 19^η Ιουλίου 2000, το Νοσοκομείο κατέθεσε αίτηση αναιρέσεως κατά της υπ' αριθμόν 4060/2000 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών.

9.- Την 25^η Ιουλίου 2002, ο Άρειος Πάγος ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση και παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Εφετείου (υπ' αριθμόν 1392/2002 απόφαση). Η εν λόγω απόφαση καθαρογράφηκε την 22^α Αυγούστου 2002 και επικυρώθηκε την 6^η Σεπτεμβρίου 2002.

10.- Την 11^η Μαρτίου 2003, η προσφεύγουσα κατάθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου την υπ' αριθμόν 9733/03 προσφυγή, στην οποία παραπονείται για την ισότητα και την διάρκεια της προαναφερομένης διαδικασίας (άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως) καθώς και για προσβολή του δικαιώματός της σεβασμού της παρουσίας της (άρθρο 1 του υπ' αριθμόν 1 Πρωτοκόλλου).

11.- Στην από 19 Μαΐου 2005 συνεδρίασή του, το Δικαστήριο έκρινε παραδεκτή την αιτίαση αναφορικά με την διάρκεια της διαδικασίας, κατέληξε σε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, σημειώνοντας ότι η διαδικασία ξεκίνησε την 16^η Ιουνίου 1995 και ολοκληρώθηκε την 25^η Ιουλίου 2002 με την υπ' αριθμόν 1392/2002 απόφαση του Αρείου Πάγου (παρ. 18). Απέρριψε την προσφυγή για το επιπλέον και επιδίκασε δίκαιη αποζημίωση στην προσφεύγουσα.

2.- Αίτηση αναιρέσεως της προσφεύγουσας

12.- Την 28^η Ιουλίου 2000, η προσφεύγουσα άσκησε αίτηση αναιρέσεως κατά της υπ' αριθμόν 4060/2000 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών.

13.- Την 26^η Ιανουαρίου 2001, ο Εισηγητής Δικαστής του Αρείου Πάγου συνέταξε την αναφορά του, όπου πρότεινε την απόρριψη αίτησης αναιρέσεως.

14.- Την 6^η Φεβρουαρίου 2001, ο Άρειος Πάγος ανέβαλε την εξέταση της υποθέσεως λόγω μη παραστάσεως των διαδίκων στην συζήτηση.

15.- Την 2^α Μαρτίου 2001, το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο ζήτησε τον ορισμό νέας δικασίμου

16.- Την 6^η Νοεμβρίου 2001, ο Άρειος Πάγος ανέβαλε την εξέταση της υποθέσεως λόγω απουσίας των διαδίκων. Η προσφεύγουσα ανέφερε στην προσφυγή της ότι ο εκπρόσωπός της δεν παρουσιάσθηκε στις συζητήσεις της 6^{ης} Φεβρουαρίου και 6^{ης} Νοεμβρίου 2001, επειδή η αναφορά, που συνετάγη από τον δικαστή εισηγητή ήταν δυσμενής γι' αυτήν και έκρινε σκόπιμο να αναμένει νομολογία του Αρείου Πάγου ευνοϊκή για τα συμφέροντά της.

17.- Την 8^η Ιανουαρίου 2008, η προσφεύγουσα ζήτησε τον καθορισμό νέας δικασίμου, η οποία ορίσθηκε για την 4^η Νοεμβρίου 2008.

18.- Την 16^η Δεκεμβρίου 2008, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση αναιρέσεως (υπ' αριθμόν 1938/2008 απόφαση). Η εν λόγω απόφαση καθαρογράφηκε και επικυρώθηκε την 19^η Φεβρουαρίου 2009.

ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ

19.- Επικαλούμενη το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, η προσφεύγουσα παραπονείται για την ισότητα και την διάρκεια της διαδικασίας, η οποία ξεκίνησε την 16^η Ιουνίου 1995 ενώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνών και ολοκληρώθηκε την 19^η Φεβρουαρίου 2009, ημερομηνία καθαρογραφής και επικύρωσης της υπ' αριθμόν 1938/2008 αποφάσεως του Αρείου Πάγου. Επικαλούμενη το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθμόν 1, παραπονείται για την προσβολή του δικαιώματός της σεβασμού της περιουσίας.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Α.- ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙΣΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΠΑΡ. 1 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

20.- Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι κατά την διάρκεια της διαδικασίας δεν τηρήθηκε η αρχή της «εύλογης προθεσμίας», όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, το οποίο έχει ως εξής :

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...).»

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα.

Service des Traductions du Ministère des Affaires Étrangères de la République Hellénique, Athènes.

Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens.

1.- Ισχυρισμοί των διαδίκων

21.- Κατ' αρχήν η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως αποτελούσα κατάχρηση του δικαιώματος προσφυγής δυνάμει του άρθρου 35 παρ. 3^α της Συμβάσεως, αναφορικά με την συμπεριφορά της προσφεύγουσας, η οποία άφησε να περάσει σκοπίμως περίοδος επτά ετών και τριών μηνών περίπου, ώστε η νομολογία του Αρείου Πάγου να αλλάξει ευνοϊκώς ως προς τις θέσεις της.

22.- Ως προς την ουσία της αιτίας, η Κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι η διαδικασία ενώπιον των πολιτικών Δικαστηρίων κινείται με πρωτοβουλία των διαδίκων. Εν προκειμένω, εκτιμά ότι, λαμβανομένων υπ' όψιν των σημαντικών περιόδων αδράνειας που αποδίδονται στην προσφεύγουσα, η επίδικη διαδικασία διήρκησε από την 8η Ιανουαρίου 2008 (ημερομηνία κατά την οποία η προσφεύγουσα ζήτησε τον καθορισμό νέας δικασίμου ενώπιον του Αρείου Πάγου) έως την 19^η Φεβρουαρίου 2009 (ημερομηνία καθαρογραφής και επικύρωσης της υπ' αριθμόν 1938/2008 αποφάσεως). Η εν λόγω προθεσμία, σύμφωνα με την Κυβέρνηση, είναι λογική δυνάμει του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως.

23.- Η προσφεύγουσα αντιτίθεται στην θέση της Κυβέρνησης σύμφωνα με την οποία η προσφυγή της πρέπει να απορριφθεί ως καταχρηστική. Υποστηρίζει ότι δεν της καταλογίζεται κάποια καθυστέρηση.

2.-Εκτίμηση του Δικαστηρίου

24.- Το Δικαστήριο δεν κρίνει απαραίτητο να αποφανθεί επί της ενστάσεως της Ελληνικής Κυβερνήσεως, στο

μέτρο που το παράπονο ως προς το άρθρο 6 παρ. 1 είναι σε κάθε περίπτωση απαράδεκτο για τους ακολούθους λόγους.

25.- Το Δικαστήριο σημειώνει ότι στην υπόθεση *ΚΑΓΚΑΛΗ κατά Ελλάδος*, αρ. 9733/02 από 19 Μαΐου 2006, εξέτασε την ίδια αιτίαση αναφορικά με το μέρος της διαδικασίας, η οποία ξεκίνησε την 16^η Ιουνίου 1995 και ολοκληρώθηκε την 25^η Ιουλίου 2002 (προαναφερόμενη παρ. 11). Η εν λόγω απόφαση του Αρείου Πάγου δεν αφορούσε εντούτοις παρά μόνο την αίτηση αναιρέσεως του Νοσοκομείου, που κατατέθηκε την 19^η Ιουλίου 2000 (βλ. προαναφερόμενες παραγράφους 8-11), Η αίτηση αναιρέσεως της προσφεύγουσας κατατέθηκε, την 28^η Ιουλίου 2000, και αποτελεί αντικείμενο ξεχωριστής εξέτασης. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι το μέρος του παρόντος αιτήματος, το οποίο βασίζεται στα ίδια γεγονότα με αυτά που εξετάσθηκαν στην από 19 Μαΐου 2005 απόφαση, είτε σε αυτή που εκτείνεται από την 16^η Ιουνίου 1995 έως την 28^η Ιουλίου 2000, πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 παρ. 2β) και 4 της Συμβάσεως (Βλ. *Mann κατά Πορτογαλίας και Ηνωμένου Βασιλείου* (απόφαση), αρ. 360/10, 1^η Φεβρουαρίου 2011, και *Lowe κατά Ηνωμένου Βασιλείου* (απόφαση), αρ. 12486/07, 8 Σεπτεμβρίου 2009).

26.- Πρέπει να εξετασθεί το μέρος της επίδικης διαδικασίας, το οποίο ξεκίνησε την 28^η Ιουλίου 2000, ημερομηνία κατά την οποία η προσφεύγουσα κατέθεσε αίτηση αναιρέσεως και ολοκληρώθηκε την 19^η Φεβρουαρίου 2009, ημερομηνία κατά την οποία καθαρογράφηκε και επικυρώθηκε η υπ' αριθμόν 1938/2008 απόφαση του Αρείου Πάγου. Διήρκησε, συνεπώς, οκτώ έτη και πλέον των έξι μηνών για μία δικαιοδοσία.

27.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο λογικός χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τα περιστατικά της υπόθεσης και σε σχέση με κριτήρια, που έχουν ήδη διαμορφωθεί νομολογιακά, όπως η πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η συμπεριφορά των προσφευγόντων και αυτή των αρμοδίων αρχών καθώς και το αντικείμενο της διένεξης για τους ενδιαφερομένους (βλ. μεταξύ πολλών άλλων, *ΓΛΥΚΑΝΤΖΗ κατά Ελλάδας*, υπ' αριθμόν 40150/09, παρ. 47, 30 Οκτωβρίου 2012).

28.- Το Δικαστήριο αναφέρει, εν προκειμένω, ότι η πρώτη συζήτηση ενώπιον του Αρείου Πάγου ορίσθηκε για την 6^η Φεβρουαρίου 2001, ήτοι επτά μήνες περίπου μετά την προσφυγή στην εν λόγω δικαιοδοσία. Την εν λόγω ημερομηνία, η συνεδρίαση αναβλήθηκε δύο φορές λόγω της απουσίας των διαδίκων, αρχικώς έως την 6^η Νοεμβρίου 2001, κατόπιν την 4^η Νοεμβρίου 2008. Η προσφεύγουσα εξηγεί ότι δεν εμφανίσθηκε τις αρχικά ορισθείσες ημερομηνίας για την συζήτηση ενώπιον του Αρείου Πάγου επειδή η αναφορά που συνέταξε ο εισηγητής ήταν δυσμενής για τις θέσεις της και ο δικηγόρος της έκρινε σκόπιμο να περιμένει έως ότου ο Άρειος Πάγος αποφανθεί ευνοϊκώς για τα συμφέροντά της και δεν κάλεσε τον Άρειο Πάγο να ορίσει νέα συζήτηση παρά την 8^η Ιανουαρίου 2008. Προκύπτει, συνεπώς, από την χρονική ακολουθία της διαδικασίας ενώπιον του Αρείου Πάγου ότι οι καθυστερήσεις της διαδικασίας προκύπτουν από την συμπεριφορά της προσφεύγουσας. Ειδικότερα, χρειάσθηκε έξι έτη και πλέον των δύο μηνών μετά την αναβολή της συνεδρίασης της 6^{ης} Νοεμβρίου 2001 για να ζητήσει τον ορισμό άλλης δικασίμου ενώπιον της εν λόγω δικαιοδοσίας (βλ. επίσης *ΓΙΑΒΗ κατά Ελλάδας*, αρ. 25816/09, παρ. 62-63, 3 Οκτωβρίου 2013).

29.- Κατά τα λοιπά, η απόφαση του Αρείου Πάγου εκδόθηκε την 16^η Δεκεμβρίου 2008, ήτοι ένα μήνα και δώδεκα ημέρες μετά την συνεδρίαση της 4^{ης} Νοεμβρίου 2008, η οποία ορίσθηκε δέκα μήνες περίπου μετά την αίτηση ορισμού δικασίμου για την προσφεύγουσα. Οι προαναφερόμενες ημερομηνίες και αυτή που χωρίζει την κατάθεση της αίτησης ακυρώσεως από της προσφεύγουσα του ορισμού της πρώτης συνεδριάσεως του Αρείου Πάγου, οι μόνες που δύνανται να αποδοθούν στις αρχές, δεν είναι ασυμβίβαστες με την ύπαρξη λογικής προθεσμίας της διαδικασίας που τίθεται από το άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης.

30.- Προκύπτει ότι η εν λόγω αιτίαση είναι εμφανώς αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 παρ. 3^α και 4 της Συμβάσεως.

B.- ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙΣΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ

31.- Επικαλούμενη το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, η προσφεύγουσα παραπονείται ότι η υπόθεσή της δεν εξετάσθηκε δίκαια και ότι οι ελληνικές διαδικασίες διέπραξαν λάθη τυπικά και δικαίου δικαιώνοντας τον αντίδικο. Επικαλούμενη το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου 1, παραπονείται για προσβολή του δικαιώματός της επί του σεβασμού της περιουσίας της, επειδή βεβαιώνει ότι απώλεσε το δικαίωμά της να επιτύχει το ποσό που διεκδικούσε ως αποζημίωση.

32.- Λαμβάνοντας υπ' όψιν το σύνολο των στοιχείων που έχει στην κατοχή του και στο μέτρο που είναι αρμόδιο να γνωρίζει τους διατυπωθέντες ισχυρισμούς, το Δικαστήριο δεν έκρινε ότι επήλθε παραβίαση των επικαλουμένων άρθρων.

33.- Προκύπτει, συνεπώς, ότι το μέρος αυτό της αγωγής είναι εμφανώς αβάσιμο και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 παρ.3^α και 4 της Συμβάσεως.

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ
ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΦΩΝΩΣ**

Κηρύττει την προσφυγή απαράδεκτη.

Συνετάγη στα γαλλικά, μετά κοινοποιήθηκε εγγράφως την 17^η Σεπτεμβρίου 2015

André WAMPACH

Αναπληρωτής Γραμματέας

Mirjana Lazarova Trajkovska

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου γαλλικού κειμένου
Μεταφράστρια Ε. Παπαμαύρου